

Eesti piimatöötlemise sektori 2016. aasta 9 kuu ülevaade

Lühikokkuvõte

- Võrreldes varasema aastaga pole piimatoodete kogueksport 2016. aasta 9 kuu kokkuvõttes eriliselt muutunud. Eksporditi 101,3 mln euro väärtuses piimatooted, ekspordi käive oli 0,7% väiksem. Ligi kolmandiku (25 mln eurot) andis sellest toorpiima eksport mille osakaal ekspordis on jällegi tõusmas ja kasvas 9 kuu võrdluses ligi 24%.
- Maailmaturu arengud peaksid andma Eesti piimandusele positiivse noodi. Nõudlus piimatoodete järgi Hiinas on suurenenud, mida iseloomustab viimastel kuudel kasvanud toorpiima kokkuostuhind. Uus-Meremaa Põllumajandusministeerium hindab, et 2017., ja eriti 2018. aastal, pöördub piimandus taas tõusule ja selle tulukus kasvab kiiresti.
- Piimatööstuse müügitulu ja ekspordikäive pole suutnud püsida kogukulude kasvu tempos, samuti pole investeeritud soovitud mahus ning lõppkokkuvõttes on langenud sektori efektiivsus, mis peegeldub puhta lisandväärtuse¹ languses. Piimatööstuse puhas lisandväärtus oli 21,9 mln eurot ja vähenes 51,3%
- Piimalehmade arvu vähenemisest hoolimata on toorpiima tootmine kasvanud. 9 kuuga toodeti võrreldes varasemaga 2,4% toorpiima rohkem, kogutoodang oli 596,4 tuhat tonni ja sellest realiseeriti 544,9 tuhat tonni. Keskmise piimatoodang lehma kohta on paraneva toorpiima kokkuostuhinna valguses samuti kasvanud – 6 693 kg lehma kohta ja +7,2%. Ligi 550 tuhandest tonnist toorpiimast toodeti 163,6 tuhat tonni piimatooted (+4,6%). 9 kuu toorpiima keskmine toorpiima kokkuostuhind Eestis oli 218,7 eurot/tonn (-8,0% võrreldes eelmise aasta sama perioodiga), kuid septembris maksti juba keskmiselt 233 eurot/tonni kohta.
- Statistikaameti lühiajastatistika andmetel oli piimatööstuse müügitulu 2016. aastal 9 kuuga 236,0 mln eurot (-8,2%). Piimatööstuse müügitulu langus tulenes kahanenud ekspordi väiksemast käibetulust ning madalamatest piimatoodete tööstusest väljamüügihindadest. Sektori kogukulud kasvasid ning olid kokku 241,2 mln eurot ehk 1,2% varasemast suuremad. Müügitulu langusest tulenevalt oli piimatööstuse kahjum 2016. aastal 9 kuuga 5,1 mln eurot. Kasvas tööjõukulude ja ka teiste muutuvkulud osakaal töötlemisprotsessis, müügi- ja eksporditulu vähenesid.

¹ Puhas lisandväärtus = (müügitulu – kulud kokku) + tööjõukulud

Sissejuhatus

Eesti piimatöötlemise sektori ülevaate tegemisel on kasutatud **Eesti Statistikaameti (SA) lühiajastatistika avaliku andmebaasi andmeid²**, mis hõlmavad **9 kuulist vaatlusperioodi 2016. aastal**. Ülevaates esitatud piimatoodete hinnainfo põhineb Eesti Konjunktuuriinstituudi (EKI) ja varasemalt AS TNS Emori kogutavatel andmetel. Piimatööstuse võrdluse korral toiduainetööstusega sisaldavad toiduainetööstuse andmed lisaks toiduainete tootmisele ka joogitootmise andmeid.

Piimatööstuse statistilisi näitajaid tõlgendades tuleb arvestada, et valimisse kuulub erineva tegevusvaldkonna ettevõtjaid sh ettevõtjad, kes ei tegele ise toorpiima kokkuostu ja esmase töötlemisega. Seega on antud ülevaates käsitletud sektori näitajad kõigi valimisse kuuluvate ettevõtjate keskmised ja ei pruugi kajastada kõigi sektori osapoolte olukorda võrdselt, vaid näitavad valimi statistilist üldistust. Üksikute ettevõtjate näitajad võivad ülevaates presenteeritud keskmisest oluliselt erineda.

Piimatööstusena üldistatuna käsitletakse antud ülevaates piimatöötlemise sektori ettevõtteid, kelle põhitegevusala kood EMTAK 2008³ kohaselt on C105:

- värsket piima töötlemine, röösa koore tootmine; siia ei kuulu lehmatoorpiima, lamba, kitse jne toorpiima tootmine;
- juustu, sh vadakujuustu ja kohupiima tootmine (riivitud juust, sulatatud juust, sinihallitusjuust jm juustud);
- muude piimatoodete tootmine:
 - piimapõhiste jookide tootmine;
 - kuiv või kontsentreeritud piima tootmine;
 - tahket piima või koore tootmine;
 - või ja muude piimarasvade ning piimarasvavõiete tootmine;
 - jogurti tootmine;
 - fermenteeritud või hapendatud piima ja koore tootmine;
 - kaseiini ja laktoosi tootmine;
- jäätise jm söödava jää tootmine (nt sorbett); siia ei kuulu toidujää tootmine.

Positsioon majanduses

Piimatöötlemise sektori moodustavad Eestis ligikaudu 25 töötlemisettevõtet ja talu, millest viis suuremat tööstust annavad 70% kogu piimatööstuse müügitulust (ilma Tere AS-ta, kellel viimane majandusaasta aruanne on esitamata).

Piima kokkuostuhind on 2016. aastal teises poolaastas, pärast augustikuist madalseisu, liikunud tõusval kursil. 9 kuu toorpiima keskmine kokkuostuhind Eestis oli 218,7 eurot/tonn (-8,0%

² <http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/databasetree.asp>

³ Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaator

võrreldes eelmise aasta sama perioodiga). See oli 20% madalam Euroopa Liidu (EL) keskmisest hinnast, milleks oli 274,1 eurot/tonni kohta⁴.

Suurematel piimaturgudel on toimunud elavnemine, nõudlus Aasias on jälle kiirelt kasvamas. DairyReporter⁵ andmetel prognoosib USDA (USA Põllumajandusministeerium) Hiina täispiimapulbri impordi kasvu 15%, samas Hiina enda piimatoodang ei kasva, kuna piima kokkuostuhind on seal madal. Pigem kärbitakse selle tõttu kohalikku tootmist. Hiina tarbija usaldus kohalike piimatoodete suhtes on veidi vähenenud, väidab viimane Hiina Kvaliteedi assotsiatsiooni (CAQ) uuring. Hiina tarbija on piimatoodete suhtes hinnatundlik ja pöörab tähelepanu kvaliteedile ja päritolule, vähem on otseselt mõjutatud reklaamist. Uuringu kohaselt on suurenenud Hiinas nii värsket piima kui UHT-piima (kõrgkuumutatud, temperatuuridel 135-140 °C 1 sek. jooksul) populaarsus. Uus-Meremaa Põllumajandusministeerium (MPI) hindab aga, et 2017., ja eriti 2018. aastal, pöördub piimandus taas tõusule ja selle tulukus kasvab kiiresti.

ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) piimahinnaindeks oli 2016. aasta septembri alguses 176 punkti juures ja on viimastel kuudel tõusnud, seda just maailmas kasvanud piimatoodete nõudluse tõttu. Maailmaturu arengud peaksid ka Eesti piimandusele andma lähiajaks positiivse noodi.

Piimatoodete toodangu rahaline väärtus vähenes, kui 2016. aastal 9 kuuga toodeti Eestis 216,1 mln euro väärtuses piimatootmeid, mida oli rahalises väärtuses 3,4% vähem kui 2015. aastal sama ajaga. Piimatööstuse toodangu rahaline väärtus moodustas maaeluministeeriumi arvutustel 3,1% töötleva tööstuse ja 20,7% toiduainetööstuse toodangu rahalisest väärtusest. Piimatööstuse osakaal langes nii töötleva tööstuse kui toiduainetööstusega võrreldes, vastavalt 0,2 ja 0,5 protsendipunkti.

Piimalehmade arvu vähenemisest hoolimata on piimatootmine kasvanud. 9 kuuga toodeti toorpiima võrreldes varasemaga 2,4% rohkem. Piima kogutoodang oli 596,4 tuhat tonni, millest realiseeriti 544,9 tuhat tonni. Keskmise piimatoodang lehma kohta on paranenud toorpiima kokkuostuhinna valguses samuti kasvanud – 6693 kg lehma kohta ja 7,2% kasvanud.

Võrreldes varasema aastaga pole piimatoodete eksport 2016. aastal 9 kuu kokkuvõttes eriliselt muutunud. 9 kuuga eksporditi 101,3 mln euro väärtuses piimatootmeid, mille käive oli 0,7% väiksem. Ligi kolmandiku (25 mln eurot) andis sellest toorpiima eksport, mille osakaal ekspordis on jällegi tõusmas ja kasvas 9 kuu võrdluses ligi 24%. Piimatoodete ekspordi kohta saab põhjalikumalt uurida Maaeluministeeriumi kodulehel avaldatavast igakuisest ülevaatest⁶.

⁴ Euroopa Komisjon „European Milk Market Observatory“ http://ec.europa.eu/agriculture/market-observatory/milk/pdf/eu-raw-milk-prices_en.pdf (27.12.2016)

⁵ DairyReporter
<http://www.dairyreporter.com/Trends/Emerging-Markets/Chinese-dairy-shoppers-becoming-less-satisfied-with-their-milk>
<http://www.dairyreporter.com/Trends/Dairy-Health-Check/New-Zealand-looks-to-dairy-boom-in-2018>
<http://www.dairyreporter.com/Markets/USDA-dairy-predictions-down> (30.12.2016)

⁶ Maaeluministeerium „Tähtsamate põllumajandustoodete kaubavahetus – piim ja piimatooted“
<http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/pollumajandus-ja-toiduturg/statistika/tahtsamate-pollumajandustoodete> (27.12.2016)

Põllumajandussaaduste ja toidukaupade ekspordi ülevaate fookuses on Eesti, Läti ja Leedu piimasektori eksport, mille kohta saab lugeda Maaeluministeeriumi kodulehel⁷.

Kasvanud toorpiima toodanguga koos on tõusnud ka piimatoodete toodang (tabel 1). Eesti piimatööstuse toodangu kogumaht 2016. aastal 9 kuuga oli 163,6 tuhat tonni, kasvades 4,6%. Joogipiima toodeti 74,4 tuhat tonni (+4,8%), koort 18,4 tuhat tonni (+3,4%), hapendatud piimatooteid 31,2 tuhat tonni (+8,3%), juustu 17,9 tuhat tonni (+1,1%), kohupiima 14,3 tuhat tonni (+0,7%) ja võid 4,8 tuhat tonni (+29,7%). Lõssipulbri osas on tegemist indikatiivsete numbritega, kuna mitmete eelnevate perioodide osas ei ole andmekaitse põhimõtte võimaldanud SA-I avaldada täielikke lõssipulbri tootmise andmeid.

Tabel 1. Piimatööstuse toodang tootegrupiti 2010–2016 9 kuuga, tuhat tonni

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Piimatoodete toodang kokku	164,7	157,2	149,7	153,6	155,5	156,4	163,6
Joogipiim	71,6	67,0	64,1	64,7	67,6	71,0	74,4
Koor	24,1	20,9	19,7	23,9	21,0	17,8	18,4
Hapendatud piimatooted (sh jogurt, joogijogurt, maitsestatud jogurt, kuumtöödeldud piim jm tooted)	32,6	32,0	30,2	29,8	29,3	28,8	31,2
Juust lehmapiimast (värske või laagerdatud juust)	16,3	16,7	18,7	18,7	15,9	17,7	17,9
Kohupiim (hõlmab kohupiima, kodujuustu, toorjuustu, kohukest, mozzarella't ja vadakujuustu)	12,3	13,4	13,5	13,9	14,2	14,2	14,3
Või ja muud piimarasvatooted (82% või ekvivalendina)	4,5	5,0	3,3	2,6	3,3	3,7	4,8
Lõssipulber *	3,3	2,2	0,2	0,0	4,2	3,2	2,6

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

(* Mittetäielikud andmed; mõne aasta lõssipulbri toodangu täielike andmete avaldamist ei võimalda andmekaitse põhimõtte)

Majandusnäitajad

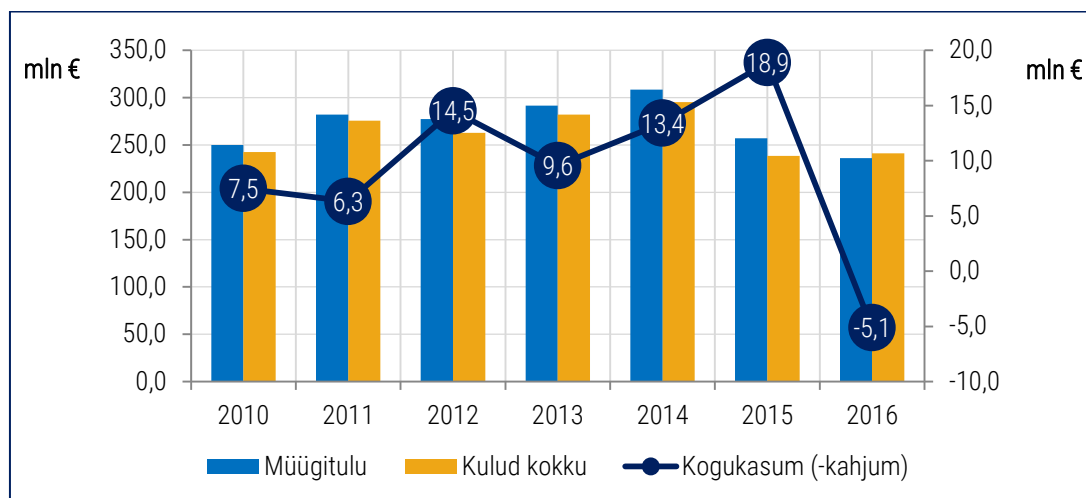
Eesti piimatöötlemise sektor on viimasel paaril aastal olnud tugevalt mõjutatud muutunud turuolukorraga ühisturust, sõltudes ja püsites pinnal eelkõige siseturu tarbimise najal. Kuna eestlased on piima ja piimatoodete lembesed ning tööstuse poolt on pakutud pidevalt uusi täiustatud tooteid, siis on sisetarbimine püsinud kõrgel tasemel.

SA lühiajastatistika andmetel oli piimatööstuse müügitulu 2016. aastal 9 kuuga 236,0 mln eurot (-8,2%; joonis 1). Piimatööstuse müügitulu langus tulenes kahanenud ekspordi väiksemast käibetulust ning madalamatest piimatoodete tööstusest väljamüügihindadest. Sektori kogukulud kasvasid ning olid kokku 241,2 mln eurot ehk 1,2% suuremad. Müügitulu langusest tulenevalt oli piimatööstuse kahjum⁸ 2016. aastal 9 kuuga 5,1 mln eurot. Aastaga on kasvanud töjõukulude osakaal ja ka teised muutuvkulud töötlemisprotsessis.

⁷ Põllumajandussaaduste ja toidukaupade ekspordi ülevaade

<https://www.agri.ee/sites/default/files/content/statistika/2016/ulevaade-eksport-2016-10.pdf>

⁸ Kogukasum (-kahjum) = müügitulu – kulud kokku

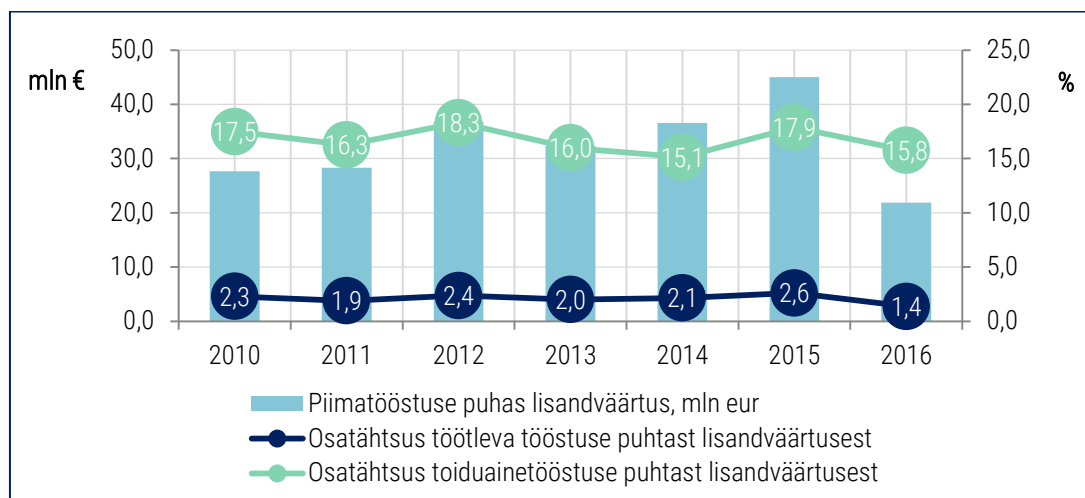

Joonis 1. Piimatööstuse müügitulu, kogukulud ja kogukasum 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, andmed 20.12.2016 seisuga

Piimatööstuse müügitulu ja ekspordikäive pole suutnud püsida kogukulude kasvu tempos, samuti pole investeeritud soovitud mahus ning lõppkokkuvõttes on langenud sektori efektiivsus, mis peegeldub puhta lisandväärtuse⁹ languses. 2016. aastal 9 kuuga oli piimatööstuse puhas lisandväärtus 21,9 mln eurot, vähenedes 51,3% (joonis 2). Lisandväärtuse languse põhjuseks on piimatoodete toodangu väärtuse vähenemine, mille tõttu on müügitulu kogukuludega võrreldes väiksem olnud. Mõju avaldas ka sektori tööjõukulude kasv 3,2% – 9 kuuga oli nende maht 27 mln eurot. Piimatööstuse puhas lisandväärtus moodustas 1,4% töötleva tööstuse ja 15,8% toiduainetööstuse puhtast lisandväärtusest. Mõlema sektoriga võrreldes oli piimatööstuse puhta lisandväärtuse osakaal viimaste aastate madalaimal tasemel – töötleva tööstusega võrreldes on piimatööstuse osakaal vähenenud 1,2 protsendipunkti ja toiduainetööstusega võrreldes 2,1 protsendipunkti.

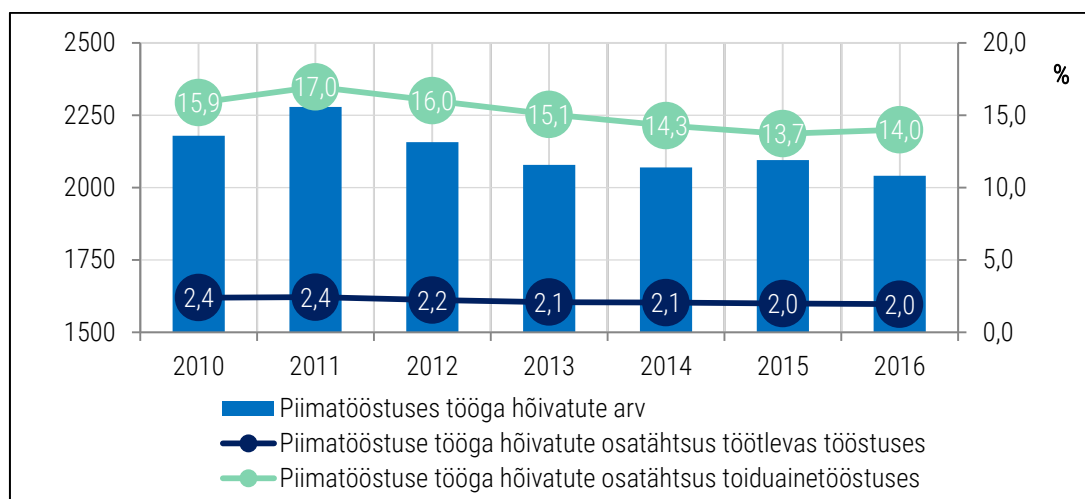
⁹ Puhas lisandväärtus = (müügitulu – kulud kokku) + tööjõukulud

Joonis 2. Piimatööstuse puhas lisandväärtus ja selle osatähtsus töötlevas- ja toiduainetööstuses 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Piimatööstuses oli 2016. aastal 9 kuu kokkuvõttes tööga keskmiselt hõivatud 2042 inimest, mida oli 2,5% vähem kui eelneval perioodil (joonis 3). Piimatööstuses tööga hõivatute osatähtsus oli teiste sektoritega võrreldes töötlevas tööstuses 2,0% ja toiduainetööstuses 14,0%.

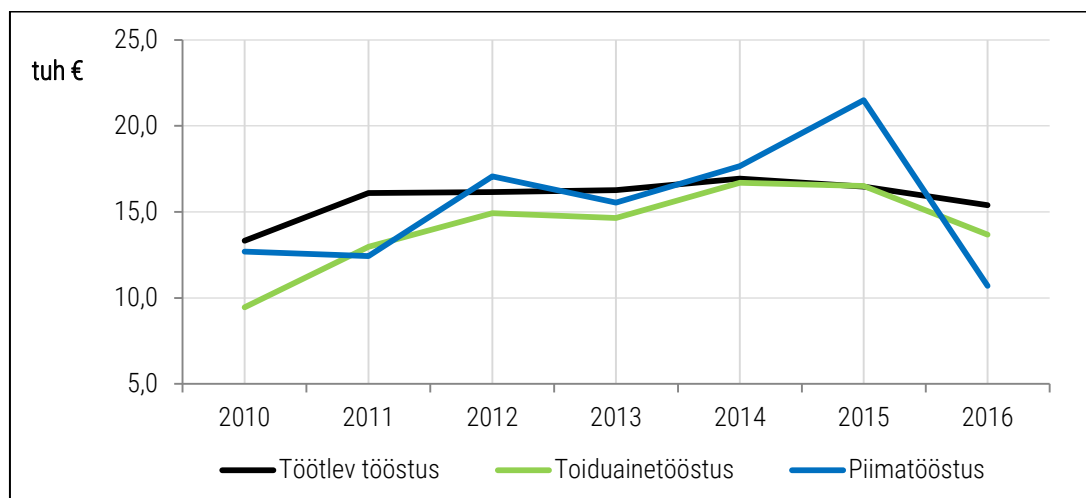

Joonis 3. Piimatööstuses keskmiselt tööga hõivatud inimeste arv ja selle osatähtsus töötlevas- ja toiduainetööstuses 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Piimatööstuse tööviljakus¹⁰ töötaja kohta vähenes 51% ja oli 10,7 tuh eurot (joonis 4), mis oli viimase seitsme aasta madalaim tase. Investeeringute maht ja töötajate efektiivsus pole olnud samaväärne muude kasvavate kulude võrdluses.

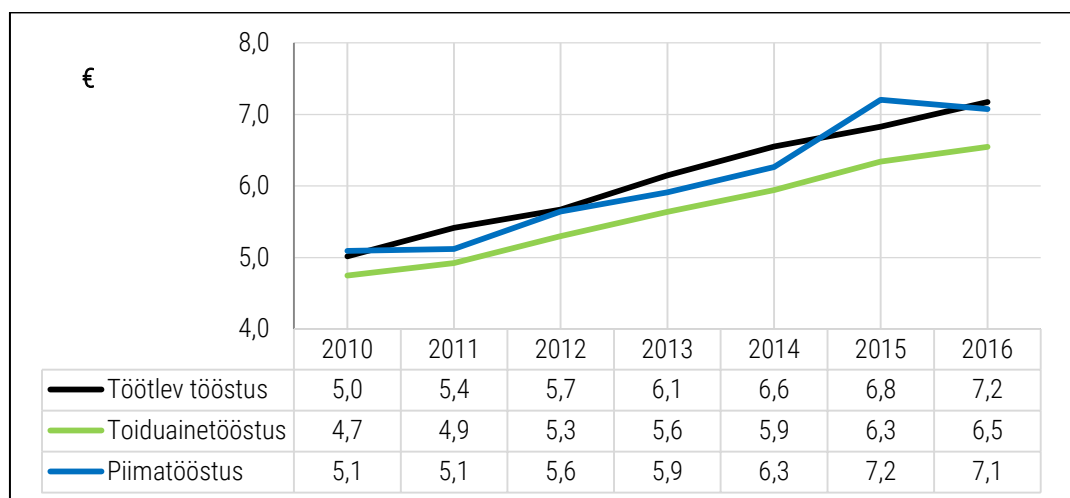
¹⁰ Tööviljakus = puhas lisandväärtus / tööga hõivatud inimeste arv

Joonis 4. Töövõljalikus puhta lisandväärtuse alusel 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Keskmine piimatööstuse brutotöötasu oli Maaeluministeriumi arvutuste järgi 2016. aastal 9 kuu keskmisena 7,1 eurot tunnis ning vähenes 1,4% (joonis 5). Teiste võrreldavate sektorite töötasud on jätkanud liikumist aga kasvavas trendis.

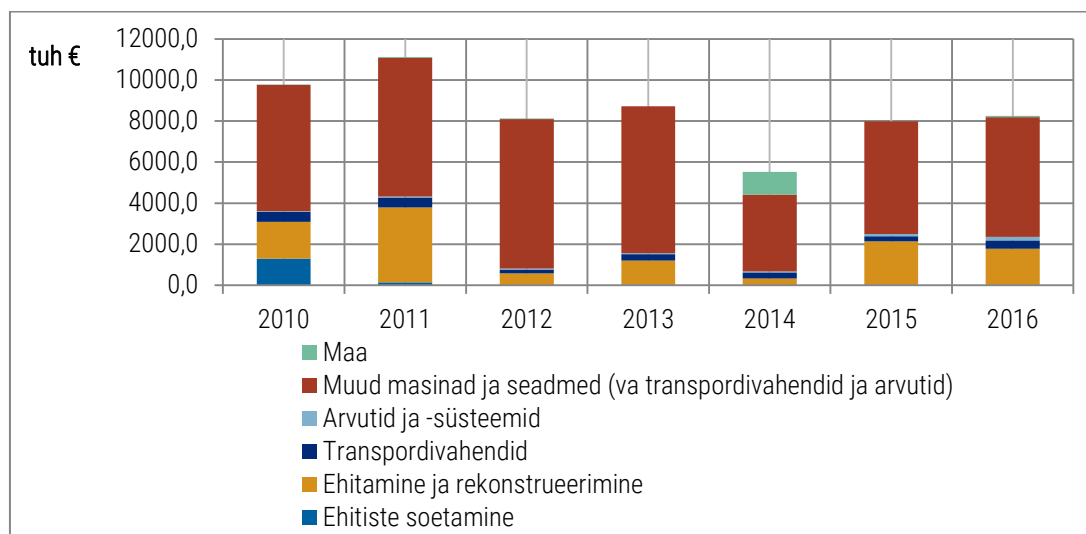

Joonis 5. Keskmine brutotöötasu tunnis 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Investeeringud

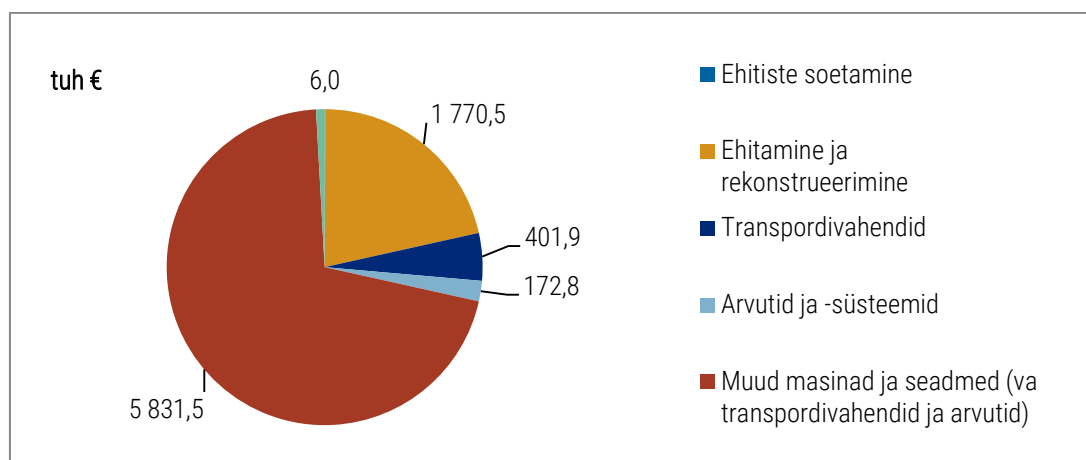
Kriisist kiiremaks väljumiseks ja tuleviku osas suurema kindlustunde tagamiseks on vaja jõuda efektiivsuses järgmisele tasemele, seda ka investeerimises. Piimatööstus investeeris materiaalsesse põhivarasse ehk tehnoloogia- ja tootearendusse 2016. aastal 9 kuuga 8,3 mln eurot, mida oli 3,8% rohkem võrreldes eelmise aasta sama perioodiga (joonis 6). 2017. aastal avanevad Maaelu arengukava investeeringumeetmetes oluliselt suuremad võimalused, et ka kohalik piimatöötlemine Euroopa tipptasemele viia. Piimatootmises on investeeringud ja edasimineku olnud märgatavad, töötlemise poolel on areng olnud tagasihoidlikum.

Joonis 6. Piimatööstuse investeeringud materiaalsesse põhivarasse 2010–2016 9 kuuga

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Enim investeeriti masinatesse ja seadmetesse (va transpordivahendid ja arvutid), seda 5,8 mln eurot väärtuses (joonis 7). Ehitamise ja rekonstrueerimise tarbeks kulutati 1,8 mln eurot, arvutitesse ja -süsteemidesse investeeriti 173 tuhat eurot, transpordivahenditesse 402 tuhat eurot ning maa ostu 6,0 tuhat eurot.

Joonis 7. Piimatööstuse investeeringud 2016. aastal 9 kuuga

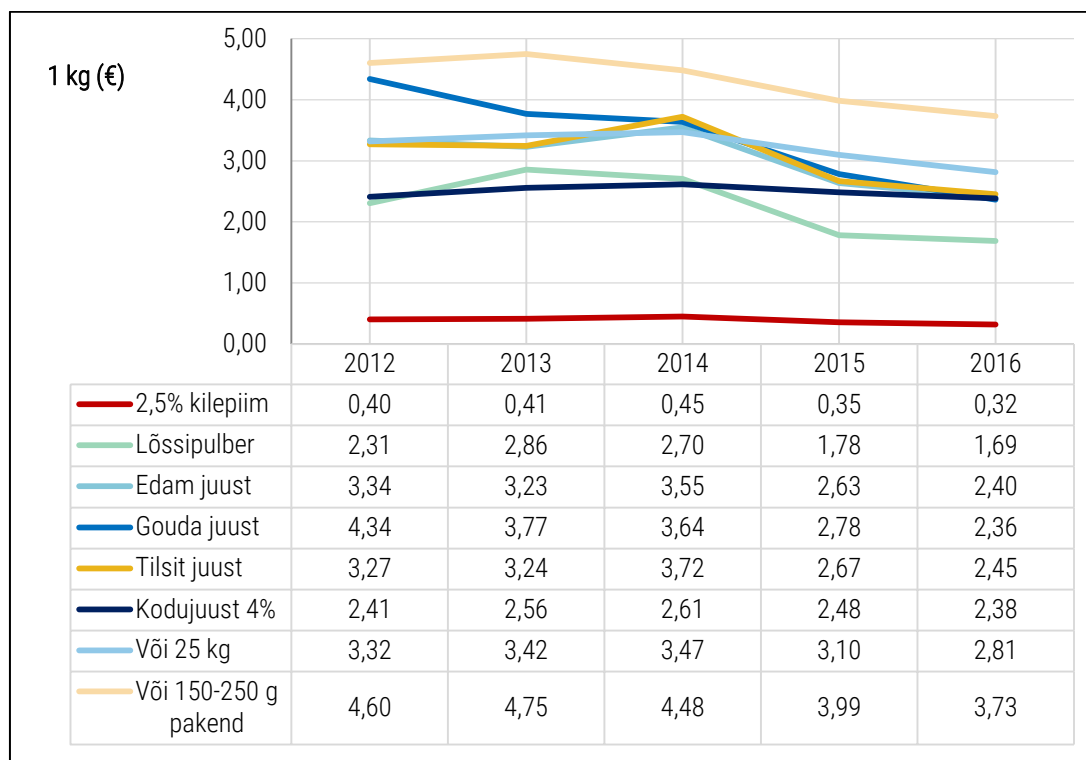
Allikas: Statistikaamet, andmed 20.12.2016 seisuga

Hinnad

Alates 2016. aasta algusest kogub ja edastab turuinfot EKI. Teenusepakkuja vahetusest tulenevalt võivad võrdluses eelmise aasta sama perioodiga (kui turuinfot kogus TNS Emor) mõned hinnamuutused võimenduda.

Piimatoodete kaalutud keskmised tööstusest väljamüügihinnad langesid kõikides kategooriates (joonis 8). 2,5%-line kilepiim maksis 0,32 €/l (-8,6%), lõssipulber 1,69 €/kg

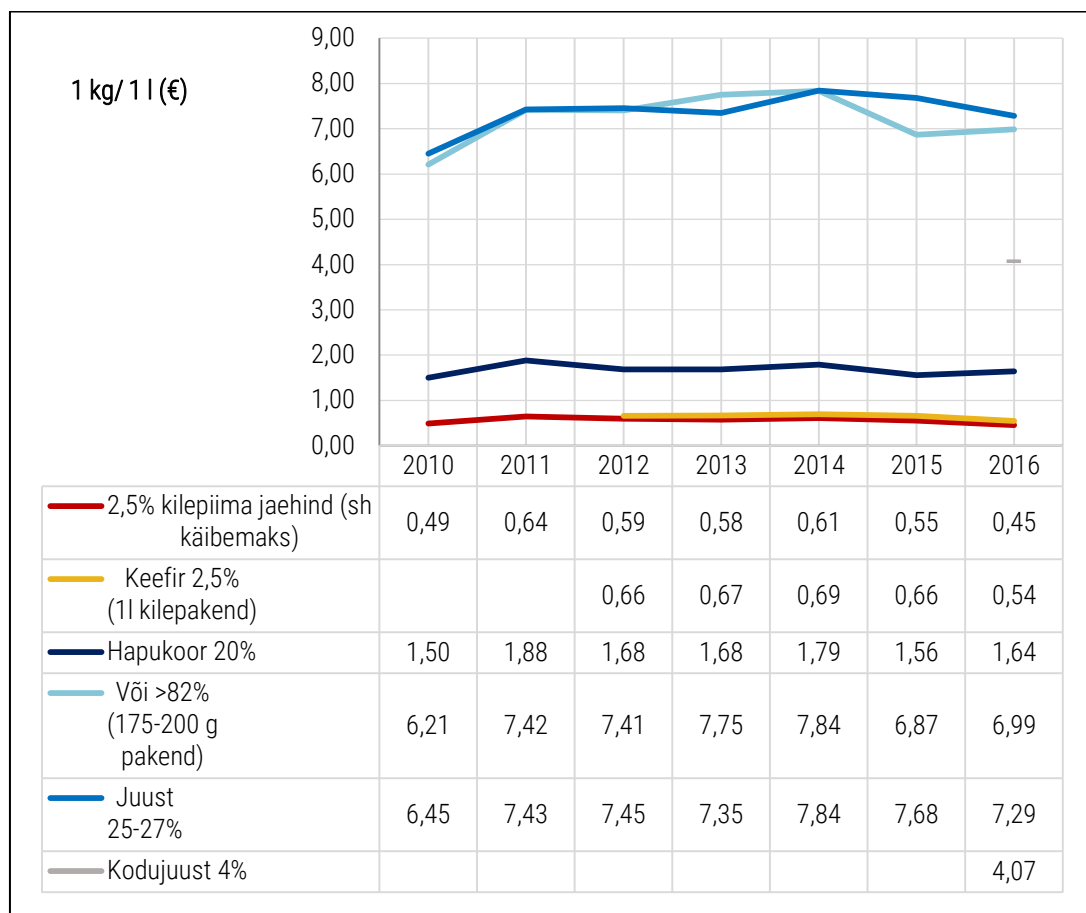
(-5,1%), Edami juust 2,40 €/kg (-8,7%), Gouda juust 2,36 €/kg (-15,1%), Tilsiti juust 2,45 €/kg (-8,2%), kodujuust 2,38 €/kg (-4,0%), suurpakendis või 2,81 €/kg (-9,4%) ja väikepakendis või 3,73 €/kg (-6,5%).

Joonis 8. Kaalutud keskmine piimatoodete 1 kg/l tööstusest väljamüügihind 2012–2016 9 kuuga

Allikas: EKI, TNS Emor, Maaeluministeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Piimatoodete keskmised jaehinnad kauplustes olid EKI vaatlusandmete põhjal valdavalt odavnemud, 9 kuu keskmisena kallines hapukoore ja väikepakendis või jaehind (joonis 9). 2,5% kilepiim maksis 0,45 €/l (-18,2%), 2,5% keefir kiles 0,54 €/l (-18,2%), 20% hapukoor 1,64 €/kg (+5,1%), väikepakendis või 6,99 €/kg (+1,7%) ja naturaaluust 7,29 €/kg (-5,1%).

Joonis 9. Piimatoodete keskmine 1 kg/l jaehind kauplustes 2010–2016 9 kuuga

Allikas: EKI, TNS Emor, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga

Piimasektori andmete võrdlev tabel

Tabel 2. Olulisemad näitajad 2015. ja 2016. aasta 9 kuu võrdluses

	2015	2016	Muutus (%)
Piimatoodete toodang, tuh t	156,4	163,6	+4,6
Toodangu väärtuse osatähtsus töötlevas tööstuses, %	3,2	3,1	-0,1pp
Toodangu väärtuse osatähtsus toiduainetööstuses, %	21,2	20,7	-0,5 pp
Majandusnäitajad			
Keskmine tööga hõivatute arv	2095	2042	-2,5
Müügitulu, mln €	257,2	236,0	-8,2
Kulud kokku, mln €	238,4	241,2	+1,2
Kogukasum (-kahjum), mln €	18,9	-5,1	-127,0
Puhas lisandväärtus, mln €	45,0	21,9	-51,3
Tööviljakus puhta lisandväärtuse alusel, tuh €	21,5	10,7	-50,2
Keskmine bruto töötasu tunnis, €	7,2	7,1	-1,4
Investeeringud materiaalsesse põhivarasse kokku, mln €	8,0	8,3	+3,8
Keskmine kaalutud tööstusest väljamüügihind			
2,5%line piim kiles, €/l	0,35	0,32	-8,6
Edam juust, €/kg	2,63	2,40	-8,7
Gouda juust, €/kg	2,78	2,36	-15,1
Tilsit juust, €/kg	2,67	2,45	-8,2
Kodujuust, €/kg	2,48	2,38	-4,0
Või väikepakendis, €/kg	3,99	3,73	-6,5
Keskmine jaehind			
2,5%line piim kiles, €/l	0,55	0,45	-18,2
2,5%line keefir kiles, €/l	0,66	0,54	-18,2
20%line hapukoor, €/kg	1,56	1,64	+5,1
Või väikepakendis, €/kg	6,87	6,99	+1,7
Naturaaljuust, €/kg	7,68	7,29	-5,1
Toorpiima tootmine			
Piimatoodang, tuh t	582,5	596,4	+2,4
Realiseeritud piim naturaalkaalus, tuh t	542,7	544,9	+0,4
Keskmine piimatoodang lehma kohta, kg	6243	6693	+7,2
Toorpiima keskmine kokkuostuhind			
Euroopa Liidus, €/t	308,6	274,1	-11,2
Eestis, €/t	237,8	218,7	-8,0
Lätis, €/t	217,2	196,8	-9,4
Leedus, €/t	214,4	194,3	-9,4
Soomes, €/t	377,8	370,3	-2,0

Legend

pp protsendipunkti

kasvanud

vähenenud

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, 20.12.2016 seisuga

Piimasektori andmete pikk aegrida

Tabel 3. Olulisemate näitajate aegrida 2001–2016 9 kuu arvestuses

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Tööga hõivatute arv	2976	2825	2458	2697	2595	2544	2414	2352	2186	2180	2280	2157	2079	2070	2095	2042
Müügitulu, mln €	198,2	171,5	168,6	237,9	230,9	249,1	276,2	302,2	237,0	250,2	282,2	277,5	291,8	308,7	257,2	236,0
Kulud kokku, mln €	..	168,5	161,2	235,5	230,2	240,3	261,5	289,2	223,7	242,7	275,9	263,0	282,2	295,3	238,4	241,2
Kogukasum (-kahjum), mln €	..	3,0	7,4	2,4	7,4	8,9	14,7	13,0	13,2	7,5	6,3	14,5	9,6	13,4	18,9	-5,1
Tööjõukulud, mln eurot	13,2	13,5	12,7	14,9	15,9	17,8	20,6	22,5	21,1	20,2	22,0	22,3	22,8	23,2	26,1	27,0
Investeeringud materiaalsesse põhivarasse, mln €	11,4	10,8	14,1	6,0	10,4	9,9	33,3	13,9	10,5	9,8	11,1	8,1	8,7	5,5	8,0	8,3
Toorpiima toodang, tuh tonni	528,3	525,2	507,8	522,5	522,5	543,7	577,0	613,1	582,5	596,4
Piimatoodete toodang, tuh tonni	166,8	177,5	189,2	196,6	188,2	187,0	152,7	164,7	157,2	149,7	153,6	153,7	156,4	163,6
Piimatoodete ekspordi väärtus, mln €	66,2	102,9	113,2	117,2	144,5	156,7	102,0	101,3

Allikas: Statistikaamet, Maaeluministeeriumi arvutused, andmed 20.12.2016 seisuga